

Till:

fi.remissvar@regeringskansliet.sefrida.niklasson@regeringskansliet.se

SBMI kommentarer avseende remissen: "En skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling."

SBMI, Sveriges Bergmaterialindustri är branschorganisationen för producenter och leverantörer av bergmaterial samt branschens underleverantörer. Årligen produceras och levereras ca 100 miljoner ton bergmaterial i Sverige. Föreningen samlar över ca 90 % av den svenska bergmaterialindustrin.

Sammanfattning

- SBMI är positiva till att offentliga upphandlingar ska vara drivande i utvecklingen mot ett hållbart samhälle.
- SBMI är i grunden positiva till att utvecklingen drivs av upphandlingskrav snarare än detaljstyrande regelverk.
- SBMI vill betona vikten av att dessa krav ställs på ett för respektive bransch relevant sätt för att få avsedd effekt.

SBMIs kommentarer till förslaget

SBMI tolkar förslaget som att den "bör-regel" som funnits i ungefär tio år ersätts med ett skall-krav när det kommer till att ta hänsyn till klimatet, miljön, människors hälsa, omsorg om djuren samt sociala och arbetsrättsliga aspekter vid offentlig upphandling. Upphandlingsmyndighetens förhoppning är alltså att denna ändring kring hållbarhetskrav ska öka medvetenheten kring dessa områden, och öka fokus i frågan, och få ett liknande genomslag som inom de områden där liknande skall-regler redan tillämpas. SBMI är positiva till denna ambition men ser en risk att det i vissa fall kan bli en administrativ börda med alltför liten positiv effekt. Hållbarhetskrav ställs ju redan idag i de allra flesta fall där det är relevant.

SBMI har valt att ta en aktiv roll i klimatomställningen och har som en av 22 branscher tagit fram en branschfärdplan för fossilfri konkurrenskraft. I denna färdplan föreslår vi att offentliga upphandlingar ska vara drivande i denna utveckling. Offentliga upphandlingar har en mycket stor betydelse för utvecklingen i bergmaterialindustrin, och om tongivande offentliga upphandlare ställer relevanta pådrivande krav kan det innebära en helt avgörande drivkraft till utveckling i branschen då det innebär att man i branschen får en möjlighet att få bättre betalt för produkter som uppfyller högre krav.

SBMI är därför i grunden positiva till att utvecklingen drivs av upphandlingskrav snarare än detaljstyrande regelverk och alltför detaljerade tillståndsvillkor.

SBMI anser att en förutsättning för att vi ska klara av att ställa om samhället till en ökad hållbarhet är att marknadsekonomins utvecklingskrafter ges förutsättningar att styra mot detta mål. Marknaden har potential att kunna driva fram det hållbara samhället. För att detta ska ske behöver det vara lönsamt att investera i hållbara lösningar, och det behöver vara lönsamt att vara duktig på hållbarhet.

SBMI vill betona vikten av att dessa krav ställs på ett för branschen relevant sätt för att få avsedd effekt. Inkompetenta eller irrelevanta krav enligt en statisk checklista riskerar att få en kontraproduktiv effekt på utvecklingen inom dessa viktiga områden.

Kravställning är komplext, och för att upphandlingskraven ska få avsedd effekt krävs att kraven utformas på ett relevant sätt för respektive produkt eller tjänst. I bergmaterialindustrin varierar förutsättningarna stort beroende av regionala förutsättningar. Faktorer som tillgång till el, marknadens struktur, geologiska förutsättningar och transportmöjligheter är helt avgörande för t ex ballastprodukternas klimatavtryck. För att ställa relevanta hållbarhetskrav som kan bidra till utveckling i branschen krävs djup specialkunskap inom många olika områden. Det driver inte utvecklingen framåt att ställa samma krav över allt. Vad som kan anses vara alltför enkla krav i ett sammanhang, kan i ett annat sammanhang med andra förutsättningar utgöra krav som är omöjliga att uppnå.

SBMI anser att det vore positivt att i möjligaste mån samordna krav inom olika områden och olika affärsled, i syfte att effektivisera upphandlingsprocessen och byggandet, och motverka att kravbilderna blir alltför spretiga.

SBMI föreslår att upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att ta fram tydliga riktlinjer och stöddokument för hur denna kravställning ska hanteras, så att kraven utformas på ett kompetent och för branschen relevant sätt. SBMI föreslår att kraven bör utformas i tätt samarbete med respektive bransch.

/

SBMI, Sveriges Bergmaterialindustri genom vd Mårten Sohlman
Tel: 070-676 98 99
Mail: marten.sohlman@sbmi.se